

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitr Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek. 1914.

XLIII. évfolyam, 133. szám.

Hétfő, június 15.

Erőtlen ellenzék.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, jun. 15.

Az új radikális pártot szemellátha-
tólag ingerültté tette a függetlenségi párt
vezértanácsának tegnapi határozata. Az új
párt zekon veszi, hogy a koalíció a radiká-
lisok és a néppárt közül az utóbbit válasz-
totta és hogy a radikálisokat az ő közös-
ségébe felvenni nem hajlandó. A radikáli-
sok ujságja, a Világ jelenti, hogy az új
párt elszigetelve fog harcolni és elég erős
lesz ahhoz, hogy kellő időben biztos sor-
túzzal elejét vegye az árulásoknak és a
megtutamodásoknak. Ugy véli, hogy aki a
radikális pártot jobban gyűlöli, mint a
néppártot, az kifejezetten reakcionárius po-
litikus. A közvélemény joggal kíváncsi en-
nek az ellenzéki perpatvarnak további
fejleményeire. A munkapárton nagy de-
rűltéssel fogadták, hogy Károlyi Mihály
lapja Jaurést, a franca szocialista kép-
viselőt vonultatja fel Tisza István politi-
kája ellen. A munkapárton úgy gondol-
ják, hogy Tisza István sohasem ambicio-
nálta azt, hogy Jaurésnak tetsző politikát
csináljon, amint hogy például Bokányi
Dezső elismerésére sem pályázik. Eppen
ezért a legnagyobb lelkinyugalommal tér-
tek napirendre a francia szocialista nyi-
latkozatai felett és csak azon esodálkoztak
némileg, hogy Károlyi és Apponyi pártja
most már külföldi szocialisták erkölcsi
támogatásával csinál politikát. Politikai
körökben nagy visszatetszést kelt, hogy
Tisza István grófnak egy levelét, amelyet
a munkapárti Huszár Károlynak irt, a
posta viszont tévedésből a néppárti Hu-
szár Károlynak kézbesítette, a néppárti
képviselő egy könyvatos által publikál-
tatta. Általános volt a felfogás, hogy ez
nem volt illő dolog, mert ha valaki olyan
levelet kap, melyről nyilvánvaló, hogy nem
neki szól, az vissza szokta küldeni és sem-
miesetre sem használja fel. Egy ellenzéki
lap ma mindenki bámulatára azzal vádolja
a miniszterelnököt, hogy a közigazgatási
reformban a nyelvhasználat tekintetében
nem eléggé előzékeny a nemzetiségiekkel
szemben. Valóban nehéz az uraknak eleget
tenni. Hónapokon át támadták a kormány-
elnököt azon az alapon, hogy tulságosan
engedékeny a nemzetiségiekkel szemben,
most pedig az ellenkezőjét vetik a sze-
mére. Ilyenek után valóban bajos a táma-
dásokat komolyan venni.

Tallián Emil szobra.

A törökkanizsai Tallián-szobor leleplezése.

— Kiküldött tudósítónktól. —

— jun. 15.

Igazi melegséggel teli, szivből fakadó
ünnepet ült tegnap Törökkanizsa közön-
sége. A hálás emlékezésnek aranyugara
esillogott a zöld pompában terjeszkedő
hársak és platánok lombjai között s a lom-
bek, a eserjék, a virágok annak a férfiu-
nak nevével látszottak suttogni, akinek ál-
dásos keze varázsolta őket ligetté oda az
egykor sivar, kopár pusztaságba. Ez a me-
legség sugárzott ki az ünneplő népnek a
lelkéből is s körülzállongta a kőbe vésett
emléket, amelyet a hálás elismerés állított
külső jelképpül a község szívébe.

A törökkanizsai járás néhai főszolga-
birájának, Tallián Emilnek a szobrát le-
leplezték le tegnap Törökkanizsán s ezt az
ünnepet olyan őszinte lelkesedés jelle-
mezte, amely csak az igazi férfiak emlé-
keztére lobban föl. Egy szívvél-lélekkel
ünneplő Törökkanizsa közönsége, de vele
együtt szélesebb körök, az egész járás,
sőt még messzebb vidékek is ugyanolyan
szeretettel áldoztak Tallián Emil emlé-
kének.

A ragyogóan szép és fölemelő ünne-
pélyről kiküldött tudósítónk a következők-
ben számol be részletesen:

Törökkanizsa községe ritka ünnepet
ült tegnap. Boldogemlékű kiváló főszolga-
birájának, Tallián Emilnek a szobrát
leplezte le vasárnap s az ünnepélyt egy
külsőségeiben, mint benső tartalmával
olyan jellegű volt, amely messze kiáradt
egy helyi ünnepséggé keretéből.

Már a kora délelőtti órákban gyüle-
kezett a zászlókkal díszített községbe a
vendégereg mindenfelől. A megye köz-
pontjából, más vidékeiről, a járás minden
községéből érkeztek a vendégek nagy tö-
megekben, úgy, hogy a község nagyvárosi
forgalmat mutatott.

A törökkanizsai szoborleleplezési ün-
nepet előbb

Józseffelva község ünnepe

előzte meg. Délelőtt fél 11 órára dísz-
gyűlésre gyűlt össze a község képviselő-
testülete, amelynek keretében leleplezte
Tallián Emil életnagyságu areképét,
amely a tanácsteremben van elhelyezve.

A gyűlésen résztvett a már Török-
kanizsára érkezett vendégek egyrésze, a
hivatalos hatóságok, élükön Jankó
Ágoston alispánnal, valamint a Tallián-
család tagjai.

Az ülésen dr. Mihálovits István
főszolgabíró elnökölt, aki lelkes szavakkal
nyitotta meg a díszközgyűlést s köszöntve
a vendégeket, méltatta a nap jelentőségét
és szárnyaló, kegyeletes szavakkal áldo-
zott Tallián Emil emlékének és hervadha-
tlan érdemeinek. Azután fölkerde Cser-
nolatetz Géza községi jegyzőt az ünnepi
beszéd elmondására.

Csernolatetz Géza községi
jegyző ünnepi beszéde így hangzott:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Vizeki Tallián Emil, járásunk nemrég el-
hunyt főbirájának emlékét ünnepelni jöttünk
össze.

Nem hívó harangszó, hanem szívünk
sugalata hozott mindnyájunkat ide, hogy meg-
emlékezzünk szeretett és felejthetetlen fő-
biránkról.

Múlt 1911 december 3. óta szívünk min-
den érzése, agyunk minden gondolata vele
foglalkozik. Száz érzés száz gondolat támad,
emlékét méltóvá tenni, mégis nehéz nekem
a feladatot, róla méltóan megemlékezni.

25 évvel ezelőtt szülőfaluja iránti szeretet
hozta haza a járás élére. Azóta mindig itt
maradt, míg az Úr magához nem szólította.
22 éven át működött a járás élén s ez idő
alatt annyit tett járásunk felvirágoztatására,
mely egy emberöltőre sok.

Méltatni az ő közéleti tevékenységét nem
szükséges, mert közéleti munkássága nyitott
könyv volt, munkásságának eredményei vár-
megyénk határára túl is ismeretek voltak.

Közintézményeink csaknem kizárólag neki
köszönhetik létezésüket. A vasut, a kórház, a
szegényház, a selyemfonoda, a villanyvilágítás
létrehozásában, a két testvérközség rendezésé-
ben, gyönyörű befásításában hervadhatlan
érdemei vannak. Felkarolta községeinek ügyeit,
szüntelenül azon fáradozott, hogy azok jólétét
előmozdítsa, községeit felvirágoztassa. Minta-
képe volt a közhivatalnoknak, méltányossággal
párosult igazságszeretet jellemezte őt, segített
mindenkin, mindenkihez volt biztató szava,
sohasem nézte ki, milyen nemzetiségű, min-
denki egyformán becsült volt előtte.

Tette mindezt, mert kötelességnek tekin-
tette és sohasem azért, hogy érdemül tudas-
sék be.

Bár tudása, képessége jelleme őt fényes
pályafutásra predestinálták, még sem hagyta
itt szülőföldét s életének legszebb éveit, teljes
munkaerejét járásunknak szentelte.

Fenkölt jellemének és tapintatának köszön-
hetjük, hogy járásunkban az összes nemzeti-
ségek karöltve, összhangban dolgoznak úgy a
közéletben, mint a társadalomban. Segítő keze,
nemes jó szíve nemesak hivatalában érczette
hatását, hanem kint a társadalomban, a magán-
életben is.

Minden nemes eszmének, jótékony ügy-
nek, művészi dolognak lelkes pártolója volt,
eszmékben és anyagiakban egyaránt.

E sok nemeset, dicsőt nem rejtheti el a
sir Emléke iránt érzett szeretet soká, nagyon
soká fog közöttünk élni. Hogy emlékét a késő
utódok is megőrizzék, községünk megfestette
boldogult főbiránk, vizeki Tallián Emil képét.

Huljon a képről a lepel! Álljon itt önök
előtt képe, véssük emlékezetünkbe minden
vonását, vigyük házukba és szálljon apáról
fiúra emléke.

Ide helyeztük a képet, hogy mindig példa
legyen előtünk igazságszeretete, pártatlansága.
Igyekezzünk őt követni tetteinkkel, örökítsük
meg dicső emlékét.

Lebegjen mindig előttünk a nemes s jó-
tetteivel beigazolt jelszó: Hass, alkoss, gyarapíts.

A lendületes szép beszédet lelkes él-
jenzéssel fogadták, majd miután dr. Mi-
hálovits István indítványára kimon-
dolták, hogy az ünnepi beszédet egész ter-
jedelmében jegyzőkönyvbe iktatják, ezzel
az ünnepély véget ért.

A szobornál.

A józseffelvai községhezától a ven-
dégek a község pompás parkjához vonul-
tak, ahol Tallián Emil emlékszobra várta
a leleplezést. Ide gyűltek össze a később-
ben érkezett vendégek is, a község lakos-
sága s csakhamar sok ezernyi sokaságtól
feketélt a hatalmas tér.

Közvetlenül a szobor előtti térséget
foglalták el a család tagjai, a hivatalos
hatóságok, testületek és más községek kül-
döttei. A jelen voltak sokaságából termé-
szetszerűleg csak hozzávetőleges névsort
lehet összeállítani, amit az alábbiakban
állítottunk össze:

A családtagok részéről jelen voltak:
Tallián Béla báró, Tallián Béla báróné,
Tallián Lola baronesse, Tallián Jenő, Tal-
lián Andor, Tallián Vilmos, dr. Tallián Ti-
bor báró, Tallián Jenő báró, Schulpe Vil-
mos, Schulpe Vilmosné, a belügyminiszter
képviselőiben: dr. Dellimanics Lajos főis-
pán, továbbá Jankó Ágoston udv. tan.,
alispán, dr. Dellimanics Lajosné, Jankó
Ágostonné, Rónay Jenő, dr. báró
Pap Géza országgyűlési képviselők, Hau-
ser Károly báró, dr. Pap Dezső, Raesov
Lehel nagyikindai törvényszéki elnök,
Návay Géza, Lederer Artur, Fóris
József, dr. Hadfy Károly báró, dr. Csá-

vossy Ignác, Horvák Zoltán, ifj. Tullies György, Steimbach Antal, Zsiross Imre, dr. Mihálovics István, Sal Ferenc főszolgabírók, dr. Tóth Béla, Micskey Vince, Eördögh Virgil, Napholz Lajos tb. főbírák, Rónay Imre, Rónay Gyula, Szentgyörgyi István szobrász. Nagybecskerekéről: dr. Perisics Zoltán polgármester, dr. Wattay-Pelbárt Dezső árvaszéki elnök. Lowieser Imre főszolgabíró, Grézlo János kir. tanfelügyelő, Gáspár Ernő gazd. felügyelő, Bielek Antal, Rigó István másodfőjegyzők, Filkovich Boldizsár, Daniel Ferenc, Demkó István, Farkas Vince, Knáb Adám, Strósz Béla, Kozenkay Béla, Zitkovszky Béla, dr. Grandjean Jenő, dr. Kuszing János, Beck Gyula, Rátz Oszkár, Somfai János, Rónai Ödön és Hirsch Lipót, Nagyikindáról: Kajtár Jenő, Dus Sándor, dr. Veress Béla, dr. Kikinday Győző. Törökkanizsáról és környékéről: Rátz Ferenc pápai kamarás plébános, Opreán Aurél községi jegyző, Csernolatetz Géza jószeffalvai jegyző, dr. Bernáth Gyula táblabíró, Lazkovics magyarkanizsai főjegyző, Hírth Frigyes, Bogáry Géza, dr. Schwarcz Jenő, dr. Bárkányi Ödön, Szeless József, Ringhoffer András, Faragó Lajos, Ocskay Miklós, Sztankovics Miklós, Schwarcz Kálmán Breitkopf Kálmán törökbecei, Mesterovics Pál antalfalvai, Jedlicska Jenő nagyajosfalvai községi jegyző, dr. Szilágyi György, Ujaki Antal szegedi szerkesztő, ifj. Palócz Sándor, Endrényi József, Grüner Herman, Máthé Gyula, Szuvajdzsics Milos gör. kel. lelkész, Dimitrievics Milán gör. kel. plébános, ifj. dr. Bernáth Gyula, Loránt Marcel, Garai Izsó, Schlinger öbéri plébános, László Endre, dr. Perényi Lajos, dr. Dimitrievics Milovoj, dr. Bolgár István, dr. Bodnár Mihály, Häusler Ármán, Bálint Jenő, Tábori N., Juhász Imre, a törökkanizsai járás összes jegyzői és községeinek küldöttségei stb.

A leleplezés.

Miután a közönség elhelyezkedett a szobor körül, a törökkanizsai férfiak rázendített a Himnuszra.

Ennek elhangzásával Rátz Ferenc pápai kamarás plébános, a szoborbizottság elnöke a szobor talapzatára állott s kifejtette, hogy az emberi természetben rejlik, hogy vágyainkat, eszméinket, érzelmeinket külső alakban is kifejezni óhajtjuk. Törökkanizsa községe és a törökkanizsai járás közönsége azzal kívánt szeretetének és hálájának külsőleg kifejezést adni Tallián Emil hervadhatatlan érdemeiért, hogy emléket állított neki, hogy mindig szemé előtt legyen az az áldásos munka, amelyet népéért kifejtett. Röviden vázolja a szobor létesítésének történetét, majd üdvözli a megjelent vendégeket s kéri Jankó Ágoston alispánt, hogy a szobrot leplezze le és avassa föl.

Jankó Ágoston ünnepi beszéde.

Jankó Ágoston alispán a szobor talapzatára lépve a következő beszédet mondotta:

Tisztelt közönség!

Az emlékezés ünnepnapja van ma; Tallián Emilre emlékezünk. Az ő nevétől visszhangzik a község, — aki csak megszólal, mind az ő erényeit magasztalja; — valóságos vetélkedés támad, hogy ki tudja a szívek érzéseit hűbben tolmácsolni.

Alig száradtak fel könnyeink, amelyeket azért sirtunk, mert elhagyott bennünket, — ma már megint könnyek fénylenek szemünkben, de már nem a szomorú veszteség bánatos könnyei, hanem a büszkeség és öröm ragyogó gyöngyei, mert most már tudjuk, hogy nem hagyott el végleg, hanem velünk maradt, itt él ő közöttünk, ha nem láthatjuk is, érezzük közelségét.

Vajjon ki volt hát Tallián Emil, hogy a reá való emlékezésből keletkező ünnepi

hangulat melege versenyre kel a nyári nap éltető hevével.

Hogy ki volt, ezt nehéz röviden megmondani, mert sok minden volt: barátunk, jötevőnk, tanácsadónk, segítők, olyan ember, aki csak jót tudott tenni, olyan ember, akit mindenki szeretett.

Főszolgabíró volt, aki azonban e szerepny hivatalos körbe annyi szociális rendező erőt és alkotó hatalmat tudott belevinni és korlátolt hatáskörében oly intenzív közhasznú munkásságot tudott kifejteni, hogy boldoggá tett vele egy egész vidéket és annyi hálát és elismerést tudott a szívekben termelni, hogy fejedelmek is irigyelhetnék érte.

Pedig a hála és elismerés ritka gyümölcs; csak igen gondosan megművelt talajban és igen ritkán terem; és nem is elsőd termék.

Aki hálát és elismerést akar aratni, annak előbb jólétet, erkölcsi és lelki nemesítést kell termelnie és majd csak ezek adják idővel a hálát és elismerést.

Akinek tehát a néplélek hálát és elismerést terem, akit a közhangulat meg tisztel e ritka és értékes kincsével, annak olyan erényekkel kellett bővelkednie és oly hasznos tevékenységet kellett kifejtenie, melyet híven jellemezni nem könnyű feladat.

Erzem, hogy én sem leszek képes Tallián Emil egyéniségének és hasznos működésének oly hű képét adni, amint azt az ő emlékének szentelt e napon szívemből óhajtanám.

Pedig én annyiban talán hivatott is volnék, hogy rokonain kívül alig állott valaki lelkéhez közelebb, mert én a gyermekkortól kezdve vele és mellette jártam végig minden iskolákat és a közszolgálat porondjain is vállvetve küzdöttünk. Én tehát tanuja voltam azon fejlődési folyamatsnak, mely az ábrándos, idealista ifjút a fenkölt gondolkodású, szilárd férfivá érlelte.

Talán ez okból is ért a kitüntetés, hogy a rendezőség gyöngéd figyelme reám ruházta az ünnepi szónok megtisztelő szerepét. Félek, hogy várakozásuknak nem bírok megfelelni, — mindazonáltal azzal a megnyugvással vállalom a feladatot, hogy szónoki fogatkozásaim az ő emlékének nem lehetnek hátrányára, mert ugye az ő képe mindnyájunk szívében, hogy annak a szónoki szóvirágok színes dekorációjára nincsen is szüksége.

Tallián Emil oly régi fajérés családból származott, mely jellegét évszázadokon át változatlanul megtartani és ősi kultúráját: a lelki nemesítést és előkelőséget a legfőkétebben átörökíteni képes.

Kedvező társadalmi viszonyok között született, bőséges vagyoni helyzetben a leggondosabban neveltetett; ez a körülmény, de különösen kiváló szellemi képességei, elegáns megnyerő külseje, öntudatos fellépése és lebilincselő kedves modora már előre biztosították neki a közélet bármely pályáján való könnyű haladást.

De neki nem az volt a célja, hogy nagy karriert csináljon; — nem vágyott a magas állás fényes dícsőségére — nem vonzotta a nagy hatalom édes mámore, ott akart ő állva maradni, ahol képességeit, felfogása szerint, a leghatásosabban tudja értékesíteni és megállott a főszolgabíró-ságnál önzetlen emberszeretete, hűségétől és nagyravágyástól ment, józan bölcsesége a főszolgabírói hivatásban találta meg azt a munkakört, amelyben a nép érdekeit a legközvetlenebbül és leghatásosabban szolgálhatja.

Emberbarát volt ő a szónak legteljesebb értelmében; szerette a népet, türelmes volt gyámoltalanságával szemben, elnéző hibái és fogatkozásai iránt. Gyengéd lelke már keletkezéseiben felismerte a nép bajait és nem nyugodott addig, míg nem orvosolta azokat.

Élénk vérmérséklete mellett is óvatos és körültekintő volt, de ha meggyőződött céljai helyességéről, legyőzhetetlen erővel

látott azok megvalósításához. Úgyessége és tapintatossága a legnehezebb akadályokon is átsegítette és biztosította neki a sikert.

Olyan volt, mint a damaszkuszi acélpenge: könnyed, finom, hajlékony, de éles és ellenállhatlan erejű.

Nem fontoskodott soha, nem készülődött hangos fohászokdásokkal; vidám, enyeltő, könnyed modora nem árulta el nagy terveit, gondtalannak látszó derűs életmódja szinte palástolta a komoly munkával járó nehéz gondjait.

Bejárta ugyszólván az egész világot; nyílt szemmel utazott, tehát felismerte az általános emberi ideálokot és a társadalom nehéz problémáit. Éles elméjével e nagy tapasztalatainál fogva belátott a társadalom fejlődésének jövőjébe, ami világfelfogását és gondolkodásmódját modernné és demokratikussá tette. Ismerte az életet, tudta, hogy a tökéletesedés elemei együtt forrnak a salakkal. Erkölcsi tökéletessége megőrizte tőle, hogy a közélet olykor szennyes hullámai hozzáérhesenek, de ez a fensőbbesége nem tette gögössé és meleg emberszeretete nem engedte, hogy büszkén elforduljon a hibásoktól, mert nemes lelke tudott megérteni és megbocsátani; emelgette és támogatta tehát az elesetteket is. Azért is tisztult meg körülötte az erkölcsi felfogás és a tisztesség fogalma.

Valósággal vezérnek született és nagyobb dolgokra lett volna hivatott. Több-ször kínálta is neki a főispáni méltóságot, a képviselői mandátumot s kitüntetésekkel, de ő mindenkor szerényen elhárította magától és megmaradt abban a hatáskörben, amelyben legközvetlenebbül láthatta munkája eredményét.

És valóban igazza is volt. Mely más állásban bírt volna e vidéknek annyira hasznára lenni, hol tehetett volna annyit gazdasági, kulturális és emberbaráti dolgokban?

Tessék csak körülnézni. Itt minde-nütt a jólét látszik; e vidéken a megelégedettség honol; — itt megértik az emberek egymást; itt fölismeri a nép az intelligencia vezető hivatását, követi irányításait, tiszteli a hatóságokat és hálás elismeréssel adózik az érdemeknek. De az értelmiség, az uri osztály is tudatában van szociális feladatainak és irányítja, vezeti, védelmezi és gyámolítja a népet.

És mindez oly rendben, oly észrevétlenül fejlődött és alakult, hogy szinte nem is tudtuk.

Egyszerre csak azt vettük észre, hogy szaporodnak a fák, szépül a vidék, ligetek és parkok keletkeznek, a községek külső képe rendezette, vonzóvá válik. Jó utakon járunk, nincsenek koldusok, a szegényügy rendezve van, az óvodák és iskolák szaporodnak, kórház keletkezik. A községek háztartásába az okos takarékoság mellett az alkotó tevékenység költözött, a kulturális és gazdasági élet föllendül. A közigazgatásban az elfogulatlan pártatlanság és az önzetlenség honosodik meg, a rend és fegyelem megszokottá válik. Élénk társadalmi élet keletkezik, melynek művelt és vidám érintkezési modora barátságban egyesíti a különböző rangú és foglalkozású embereket.

Ő pedig oly könnyedén és gondtalanul mozog e tökéletes társasélet közepette, mintha mindehhez semmi köze se volna, pedig ő volt ennek a lelke, teremtő és fentartó eleme. Akaratlanul is ő körülötte forgott az egész köz- és társasélet; mindenki az ő véleménye szerint igazodott, az ő példáját követte. Erős egyéniség volt, aki rá tudta nyomni bélyegét az egész járás közérköleseire.

Nem volt ő afféle asztalnál görnyedő és irodai munkában verejtékező bürokrata, de azért mindig dolgozott és nem történt a járásban semmi az ő tudtán és akaratán kívül. Levelei igazolják, hogy még akkor is a nép érdekein gondolkodott,

CLUB

kávéházban ma hétfőn kezdi meg hangversenyét **DANCS GYULA** Európa hírneves tambura-társulata. — E jeles társulat legutóbb külföldön aratott elismerést s ma teljesen páratlanul áll a maga nemében. — Megemlítésre kiemelendők a társulat tagjai közül, szóló énekesnők: **NAGL ARANKA, EÖRDÖG ARANKA** kitűnő hangjukkal, valamint **RÁCZ MARGIT, GÁBOR RÓZSIKA, BLAU FERIKE** kupléénekesnők. A komikumot **LANTOS GYULA** tánckomikus képviseli.

730-x 1

A n. é közönség szives látogatását kéri

Dancs Gyula karmester, **Sólyom György** kávé.

amikor fegyverrel kezében Afrika vad rengetegeit járta.

Pedig több ízben is járta, mert nagy természetimádó és vérbeli vadász volt.

Elszánt bátorsággal és derült hidegvérrel állott szembe a vérengző fenevadak támadásaival is, mindazonáltal sohasem volt az a kíméletlen, pusztító tömeggyilkos vadász, hanem inkább szelidlelkű állatbarát, aki örömmel barangolt a természet szabad lakói között és sokszor vállravezett puskával figyelte meg érdekes életüket.

Anyira szerette a természetet, a fát, a virágot, hogyha pogányok volnánk, most az erdők és mezők istenévé avatnánk őt talán és fákat, forrásokat, ligeteket neveznénk el róla.

De ma más erkölcsök, más szokások vannak: kőbe véstük, érbe öntöttük emléket.

Szentgyörgyi, a költői ihlettségű művész eltalálta szívünk gondolatát, eltért a megszokott szabványtól és nem állított ide parkőző bronzembert, hanem oly emlékművet készített, mely szerénységében is talán jobban kifejezi azt a gondolatot, hogy élt itten egy nagyérdemű tisztviselő, egy kiváló férfi, akinek testi formáit nem kellett érbe meríteni, mert munkásságának anyagi és erkölcsi eredményeiben ugyanis halhatatlanná vált.

E kies ligeteskében kedvelt fái: az örökzöld fenyők között mosolyog le nemes arc a szilárd kőfalról, mely alkotásainak maradványát jelképezi. Mellette pedig a virágot ápoló bájos női alak a természet iránti szeretetét, minden szépet, jóért és nemesért hevülő lelkének finom tisztaságát juttatja kifejezésre.

Nekiünk, akik barátai és munkatársai volnánk és mindazoknak, akik bármely módon a közügyek intézésébe befolytak, kömemlék nélkül is feledhetlen marad az ő neve, mert tovább él a közélet minden alkotásaiban és mindenben ami bennünket körülvesz. Nem azért emeltük tehát e művet, mintha csak így lehetett volna nevért megörökíteni; nem is dícsérvéből tettük, hanem mert egy belső érzés ellenállhatatlanul ösztönzött arra, hogy iránta érzett hálánknak és elismerésünknek valamely külső jel által is kifejezést adjunk.

Igy érez a nép is, mely gazdasági és szellemi kulturájának minden eszközében Tallián Emil keze nyomát látja és komoly, szent hagyományként juttatja majd ivadékról-ivadékra, szájról-szájra, hogy élt itten egy igazi ur, aki sok minden lehetett volna, de mert a népet szerette, nem kívánt más lenni, mint főszolgabíró és a népek igaz barátja.

Mindamellét ez emlék önkéntenül is hirdetője lesz a férfui és közéleti éretnék hódító erejének, mely meggyőzően fog rámutatni, hogy akár a materializmus, akár az idealizmus lesz az uralkodó fegyver a társadalom fejlődésének küzdelméiben, az éretnék mindig változatlan érték marad, — a mások javára, — az emberi közösségért és az ideálokért való önzetlen munkálkodás pedig a legszebb és legnehezebb dolog, amelynek legméltóbb jutalma a hála és elismerés leend.

Te pedig boldogult barátom, ha emberi felfogás és jóleső hitünk szerint a szellemek világából letekinthezsz a nyüzsgő tömegre, amidőn itt látod a kormány és a közéleti hatóságok és testületek képviselőit, a vármegye közönségének színe-javát, rokonságot, barátait, tisztviselőtársaidat és járásod egész népét, amint a hétköznapi élet porából fölemelkedett lélekkel éretnéket és eszméket ünnepelel, meg lehetsz elégedve, mert a jobbra, a tisztábbra, a tökéletesebbre és az ideálok megvalósítására való törekvésünk arról tanuskodik, hogy megértettük nemes intenciódat, hogy nem éltél, nem fáradoztál hiába.

Jankó Ágoston gyönyörű jellemzéssel megrajzolt s mély gondolatokkal és színes poezissal teli beszéde nagy hatást tett a közönségre s viharos tapsal fejezte ki elismerését.

A szobor.

Az alispán beszéde közben lehullott az emlékről a lepel s ott állott az ünneplő közönség előtt Szentgyörgyi István kitűnő szobrászművésznők kifejező poetikusa alkotása. A természetből faragott emléke Tallián Emil domborművé arcképe van bronzból beillesztve, míg alatta egy virágot ültető bájos nőalak van. Az emlékkövön fönn

„A nép igazi jóbarátjának“,

alul

vizeki Tallián Emil

főírás van.

Az ünnepi beszéd után Rátz Ferenc megköszönte az alispánnak a fölvatást, majd köszönetet mondott Szentgyörgyi Istvánnak, a szobor alkotójának szép művéért és a nagyközönségnek áldozatkésziségeért, amelylyel a szobrot létesítette. Ezután megőrzésre és gondozásra átadta Törökkanizsa községének.

Opreán Aurél községi jegyző lendületes szavak kíséretében átvette a szobrot s ünnepélyes ígéretet tett a község nevében, hogy a szobrot megőrzzi s mindenkor szeretettel gondozni fogja, úgy mint Tallián Emil emlékét és alkotásait.

Most a férfikar elénekelte a Szózatot, amire

a szobor megkoszoruzása következett.

A szoborra, melynek talpatát a Tallián-család művészi bronzkoszorúval díszítette, elsőnek Schulp Vilmos a Schulpe-család rokoni koszoruját tette le.

Azután Jankó Ágoston alispán Torontál-vármegye törvényhatósági bizottságának és tisztikarának külön-külön koszoruját tette le.

Utána Somfai János, mint a kulturális egyesület főtitkára, a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület koszoruját helyezte el.

Dr. Mihálovits István a főszolgabírói hivatal tisztikarának koszoruját, Opreán Aurél Törökkanizsa község koszoruját, majd dr. Bernáth Gyuláné a törökkanizsai hölgyek koszoruját helyezte a szobor talpatára, valamennyien néhány meleg jellemző szóval kísérve a koszoru letételét. Koszorukat helyezték el még a szoborra:

Józsefhalva községe, a törökbecsei járás közönsége, az antalfalvai járás közönsége, a törökkanizsai járás jegyzői kara, a törökkanizsai villamosági részvénytársulat, Kübekháza, Szőreg, Tiszszentmiklós, Gyála, Óbék, Okeresztur, Ószentiván, Szanád, Ujszentiván, Deszk, Magyarmajdány községek, a törökkanizsai menedékház, a törökkanizsai tűzoltó-egylet, a törökkanizsai központi takarékpénztár, a törökkanizsai polgári olvasókör.

A szobor megkoszoruzása után a közönség megtekintette a szobrot s általános volt a vélemény, hogy Tallián Emil méltó emléket kapott s Szentgyörgyi István igazi művészi alkotással gazdagította Törökkanizsát.

A diszebed.

Délután 1 órakor több száz terítékű diszebed volt a kaszinó kerti helyiségében.

Itt az első felköszöntőt dr. Dellimanics Lajos főispán mondotta a királynak.

Utána Mihálovits István szép beszédben az elhunyt barátait, tisztelőit, Dellimanics Lajos főispánt, a Tallián-családot, a vendégeket s az alkotó művészt éltette.

Jankó Ágoston alispán nagyhatású felköszöntőjében a vármegye nevében a járás közönsége előtt hajtotta meg az elismerés lobogóját, majd

Tallián Béla báró a család nevében mondott köszönetet a főispánnak, az alispánnak, a vármegye és a járás közönségének, a rendező-bizottságnak, valamint Szentgyörgyi szobrásznak.

A vendégek a késő délutáni óráig maradtak együtt emelkedett hangulatban s egyhangú volt az érzés, hogy Törökkanizsa ünnepi igazi szép, meleg és szívből jövő ünnep volt, amely mindenre fölemelő hatott.

Az ünnepség mindvégig mintaszerű pontossággal és rendben folyt le s teljes elismerés ileti a rendezőket élükön dr. Mihálovits István főszolgabíróval, Rátz Ferenc plébános-sal és dr. Schwarecz Jenő ügyvéd szerkesztővel, a szoborbizottság titkárával.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése“ nagybecskereki fiókja minden hétfő-je és 15-ike után első vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése.

Június 15.

Barométer áll 755.4. Hőmérő 23.6 °C. Hőmérséklet: maximum 14-én 26.0 °C, minimum reggel 11.8 °C. Csapadék 1.3 mm. Felhőzet Cu6. Szélirány és erősség SW2. Jósolt a következő 24 órára: Enyhe, száraz.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctig; felhőzet: Ci = firtősfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bányafelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Torontál-vármegye a királyhoz.** Torontál-vármegye mai rendkívüli közgyűlésén az elnöklő dr. Dellimanics Lajos főispán napirend előtt megemlékezett azokról az aggodalmas napokról, mikor a király kedvezőtlen egészségi állapota az egész országot fájdalmas érzésekkel töltötte el. Ez a felhő most eltávozott a láthatárról, a király ismét egészséges és a gondviselés nagy feladatainak elvégzésére ismét képessé tette. Indítványozta tehát a főispán, hogy a törvényhatóság adjon lelkes örömeinek kifejezést és alattvalói üdvözlését feliratilag juttassa a trón számolya elé. A közgyűlés a főispán indítványát egyhangulag elfogadta.

— **Dektorráavatás.** A kolozsvári tudományegyetemen szombaton avatták az államtudományok tudorává Tallián Tibor bárót, Tallián Béla vbtt. fiát.

— **A trónörökös köszönete.** A miniszterelnök értesítette Torontál-vármegye törvényhatóságát, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös őszinte örömmel fogadta Torontál-vármegye törvényhatóságának üdvözlését ötvenedik születésnapja alkalmából és megbizta őt, hogy a törvényhatóságnak legmelegebb köszönetét tolmácsolja. A miniszterelnök leiratát a mai rendkívüli közgyűlésen publikálták.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter a panosovai munkásbiztosítási választott bíróság elnökévé Hausinger András panosovai kir. törvényszéki bírót három év tartamára kinevezte.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Torontál-vármegye törvényhatósága ma délelőtt dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az időközben összegyűlt s elintézésre váró kisebb közigazgatási ügyeket intézte el vita nélkül az állandó választmány javaslatai értelmében.

— **Az új királyi tanácsosok üdvözlése.** Torontál-vármegye mai rendkívüli közgyűlésén dr. Dellimanics Lajos főispán napirend előtt örömmel emlékezett meg a törvényhatóság két régi érdemes tagjának: Steinitzer Géának és dr. Kiss Jánosnak királyi tanácsosi címmel való kitüntetéséről s indítványára kimondotta a törvényhatóság, hogy a kitüntetés fölött való örömeinek jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

— **Dr. Petrovics János emléke.** A mai rendkívüli megyei közgyűlésen az elnöklő főispán megemlékezett a napokban elhunyt dr. Petrovics János megyei tb. főorvos, párdányi járásorvos elhunytáról s meleg szavakban elparentálva, indítványára a törvényhatóság jegyzőkönyvi részvétét fejezte ki az elhunyt érdemes orvos halála fölött.

— **Megerősítés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Nádasdi Iván alibunári és Pallek Mátyás omlódi, volt határvidéki községi elemi iskolai tanítókat jelen állásukban végleg megerősítette.

— **A főgimnáziumi érettségi eredménye.** Szombaton délután fejeződtek be a nagybecskereki községi főgimnáziumban az idej szöbéli érettségi vizsgálatok. Rö-

vid tanácskozás után az elnöklő dr. Szele Róbert a következőkben hirdette ki az eredményt:

Jelensen érettek: Fischer Árpád, Jókity Vazul, Mihajlovics Iván, Neumann Béla, Wehner Kornél.

Jól érettek: Fialowszky Béla, Kamenkovics Zorán, Kardos István, Maximesev Lyubimka, Szlavikovszky Károly.

Egyszerűen érettek: Bogcha Márton, Grób Ottó, Hausladen Árpád, Ilievich Gyula, Kontarik Gyula, Králik László, Láng Imre, Léderer Jenő, Szabó József, Virágh Károly, Zádor Aladár.

Az érettségizők közül 2 visszalépett, 4-et két hónapra, egyet pedig egy évre visszatartottak.

— **A kaszinóból.** A Nagybeeskereki kaszinótársulat választmánya folyó évi június hó 13-án ülést tartott, amelyen jelen voltak: dr. Perisics Zoltán igazgató-elnök, Bielek Antal aligazgató, Krumenacker Ferenc pénztáros, Szávits Sándor jegyző, Alföldy Ede, Brontsch Ernő, Erdős Béla, Kiss István, dr. Kovács Rókus, Ládai Kálmán, Menezser Lipót, dr. Nagy Dezső, dr. Nónay Pál választmányi tagok. Az ülésen rendes tagnak felvették Sebestyén Pál magánzó.

— **Uj központi választmányi tag.** Vuchetich Lajos megyei központi választmányi tag betegsége miatt lemondott tagságáról, miért is a mai rendkívüli megyei közgyűlésen helyébe Vuchetich István párdányi plébánost választották meg központi választmányi tagnak.

— **Adomány.** Bakalovich Plátó m. irodaigazgató néhai Tallian Emil törökkanizsai főszolgabíró szoborleplezése alkalmával a megyei tisztikar által elhelyezett koszoru feleslegét, 6 K 50 fillért a Torontálmegyei tudóvészelleni egyesület javára adományozta.

— **A Kiss József-estely.** A Kiss Józsefnek szant ajándékhoz hozzájárultak meg dr. Stern L. 10 K, Mayer Kézso 5 K, Barath Imre ret. lelkész 3 K és a Kiss József-estelyt rendező bizottság 282 K-val. Mind együttvéve 500 korona, mely 50 arb 10 koronas aranyban átadott az illusztris költőnek. Miket köszonettel nyugtatok azzal, hogy ezzel az ügy befejezést nyert. Szalay lelkész.

— **Árvaházi gyűlés.** Az árvaházgyűlés választmánya vasárnap délelőtt Franz József László kereskedelmi tanácsos elnökle mellett ülést tartott. Az ülésen a választmány melegen üdvözölte Steinitzer Géza kir. tanácsos vál. tagot legfelsőbb kitüntetés alkalmából. Tudomásul vették, hogy a belügyminiszterium a már megüresedett helyekre két fiút utalt az árvaházba. Néhai Schrader László táborigazgató 200 K-t hagyományozott az árvaháznak. A róm. kath. hitközség 1000 koronával örökös tagul lépett az egyletbe. Szegfű Sándor titkár jelentésére tudomásul vette a választmány, hogy a tanköteles korukat betöltött fiúk és egy leány részére kívánságuk szerinti iparágban való kiképzetésükre helyet talált. A jól tanuló tehetséges fiúk és leányok a középiskolába iratnak, illetve ott tovább tanulnak. Így egy fiú a gimnáziumba kerül, egy fiú és 3 leány a polgári leányiskolába. Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy nagyobb adományt, 250 K-t küldött Messinger Karolin igazgató, a városi képviselőtestület tűzifaszegélyt szavazott meg és a helybeli mézszarosok husvétkor egy bárányt és pünkösdkor egy negyed borjút küldtek az árvaházba. Azokat köszonettel fogadta.

— **A Keresztény nőegylet Stockholmi világyűlésén** és konferenciáján 900 kiküldött jelent meg. Ez alkalommal a magyar kiküldötteket az a kitüntetés érte, hogy őket Stockholm polgármestere fogadta 10 napra vendégeül.

— **Siketnémák felvétele.** A temesvári áll. segélyezett siketnémaintézet felügyelő-bizottsága a f. évi június végén veszi fel a jövő tanév új növendékeit. Felvételért folyamodhatnak nemre, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül oly 7—10 éves siketnémák szülei, akik a temesvári siketnémaintézet kerületébe tartozó Temes, Torontál, és Krassó-Szörényvármegyék területén laknak. A felvételt az intézet felügyelő-bizottságától kell kérni, a kérvény azonban az intézet igazgatóságánál nyújtandó be. A kérvényhez esatolandók: keresztlevél vagy születési anyakönyvi kivonat, a gyermek siketségét igazoló tisztiorvosi bizonyítvány, a himlőoltási bizonyítvány, hatósági kimutatás a család- és birtokállapotról és esetleg szegénységi bizonyítvány, amelynek esatolása esetében a kérvény és mellékletei bélyegmentesek. A kérvényeket legkésőbb június 15-ikéig kell beküldeni a temesvári siketnémaintézet igazgatóságához, mely szívesen szolgál nyomtatványokkal és bővebb felvilágosításokkal.

TÁVIRATOK.

A KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSE.

Budapest, június 15. (A „Torontál” ered. táv.) A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, amelynek napirendjére a becsület védelméről szóló törvényjavaslat tárgyalása van kitűzve. Az ülésen az ellenzék nem jelenik meg.

A KÖZIGAZGATÁSI REFORM ÉS A MEGYEI TISZTVISELŐK HELYZETE

Budapest, jun. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az ellenzék vezérei a közigazgatási reformnak főképpen azon intézkedése ellen hadakoznak, mely szerint a vármegyei alkalmazottak egy évre rendelkezési állapotba helyeztetnek. Ebből azt következtetik, hogy a tisztviselőkar rendelkezési állapotban lesz a választások alatt és a kormánynak azt a szándékát olvassák ki belőle, hogy a tisztviselők végleges alkalmazásánál a választásoknál tanúsított politikai érdekeiket veszik irányadóul.

A kormány ma félhivatalosan kijelenti, hogy ez az ellenzéki okoskodás helytelen, mert a végleges intézkedésnek egyáltalán nem kívánja az egy évi határidőt bevárni, ellenkezőleg, rajta lesz, hogy az okvetlenül szükséges időnél az átmeneti állapot tovább ne tartson. A kormány határozott kívánsága, hogy mindezek az ügyek még a választások előtt elintéztessenek, mert ezt kívánja a közszógalat érdeke, de a tisztviselői kar érdeke is és mert a kormány a tisztviselőket nem akarja annak kitenni, hogy biztosított helyzet nélkül nézzenek szembe a választás küzdelmeinek, mindig bizonytalan pártpolitikai esélyivel.

A SZESZADÓTÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSA

Budapest, június 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Teleszky János pénzügyminiszter a képviselőház holnapi ülésén törvényjavaslatot nyújt be „A szeszadóra vonatkozó némely törvényes határozmányok módosításáról szolgáló törvényjavaslat” címmel.

A KONOPISTI UDVARBÓL

Budapest, június 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konopistból sürgönyzik Berchtold gróf külügyminiszter és felesége vasárnap reggel a beneschani pályaudvarra érkeztek. Itt bevárták Ferenc Ferdinánd trónörökös és nejét s azután együtt mentek Konopistba, ahol a trónörökös és neje villás reggelit adtak Berchtoldék tiszteletére.

AZ OROSZ CÁRI CSALÁD ROMÁNIÁBAN.

Budapest, június 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből sürgönyzik: Miklós orosz cár nejével és gyermekeivel vasárnap reggel Constanzába érkezett, ahol nagy ünnepséggel fogadták. Délelőtt Te deum volt, majd a román királyi pár villásreggelit adott a cári család tiszteletére, amelyen pohárköszöntők is elhangzottak. A román király ez

alkalommal a román vörös ezredet a cárnak adományozta. Vasárnap éjjel 11 órakor a cári család elutazott Constanzából.

AZ ALBANIAI ZAVAROK. — A FÖLKELOK OSTROMOLJÁK DURAZZÓT.

Budapest, június 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Durazzóból sürgönyzik. Achmed bej csapataival Tirana felé nyomult, Turkhan pasa kijelentette, hogy a fölkelők támadása legközelebbre várható Durazzó ellen.

Budapest, június 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Stefani-ügynökség Aliotti durazzói elasz követnek ma reggel 8 órakor feladott következő táviratát közli:

„A fölkelők ma reggel 4 órakor három ponton megtámadták Durazzót. Reggel 6 órakor Thomson ezredes, az albán csapatok vezére elesett.

A TÖRÖK-GÖRÖG VISZÁLY.

Budapest, június 15. (A „Torontál” ered. táv.) A mai jelentések szerint Törökország és Görögország között a helyzet végképpen feszült. Törökország ugyan ígéretet tett az üldözések megszüntetésére, de garanciát adni nem hajlandó.

Egy athéni távirat szerint, a görög külügyminiszter tegnap behatóan tanácskozott a nagyhatalmak ottani képviselőivel.

TÖMEGES LÉGHAJÓKATASZTRÓFA

Budapest, június 15. (A „Torontál” ered. táv.) Berlinből sürgönyzik: Ideérkezett amerikai kábeltávirat szerint tegnap Portlandból négy léghajó indult el. Utközben óriási vihar keletkezett s a villám mind a négy léghajóba belesapott, úgy, hogy ezek elpusztultak. A léghajók utasairól eddig nincs hír.

VIHAR ÉS ESŐ ORSZÁGSZERTE.

Budapest, június 15. (A „Torontál” ered. táv.) A meteorológiai intézet jelentése szerint tegnap országszerre nagy viharok és felhőszakadások voltak, amelyek tetemes kárt okoztak.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, június 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 778.50, Osztrák Hitel 602.—, Koronajáradék 80.—, Osztrák-Magyar Államvasut 684.—, Jelzáloghitelbank 402.50, Leszámitoló Bank 491.50, Hazai Bank 275.—, Magyar Bank 490.50, Kereskedelmi Bank 3570, Rimamurányi 612.—, Salgótarjáni 682.—, Általános Köszénbánya 1005.—, Közuti Vasut 587.50, Villamos Vasut 311.—, Adria —.—.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	13.95
Buza (1915 áprilisra)	13.21
Rozs (októberre)	9.39
Zab (októberre)	7.85
Tengeri (júliusra)	7.59
Tengeri (augusztusra)	7.73
Tengeri (1915 májusra)	7.38

Közzgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdeforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, 1914. június 13.

Az előző hetek nagyobb árfolyamesökkenése után a tőzsde forgalma ismét a stagnáció képét mutatja. Eleinte a párisi piacról érkező hírek, az ottani pénzügyi helyzet kedvezőtlen megítéléséről, nálunk is nyugtalanságot keltettek, bár ez a körülmény nem befolyásolta nagyobb mértékben a piac irányzatát és inkább a devizaárfolyamok emelkedésében nyert kifejezést. Később Párisból is valamivel kedvezőbb hírek érkeztek, amelyek azonban az itteni piacra szintén nem gyakoroltak

számottevő hatást. Az albániai helyzetben nem állott be lényeges változás és miután a gaboná-
arak árhullámzása is szűkebb keretekben folyt
le, semmi olyan momentum nem merült fel,
ami élénkebb forgalom kifejlődésének előfel-
vételét képezhetné. Az általános ipari konjunk-
turáról pedig a hírek változatlanul nem kielé-
gítőek és így a tőzsde forgalmában és irány-
zatában inkább a várakozás álláspontja ér-
vényesült.

Az üzletelenség kiterjedt csaknem az
összes értékekre és így a forgalom részletei-
ről alig számolhatunk be. Ugy bankpapirok
mint egyéb vezető helyi és ipari értékekben
a kevés előfordult kötes alig változott árfolya-
mok mellett eszközöztetett. Rimamurányi rész-
vények valamivel gyengébb irányzat mellett
kerültek forgalomba és ezt a felfogást igazol-
ták a nagy osztrák vasipari vállalatoknak
közvetett kimutatásai is, melyek ugyan már
nem okoztak meglepetést.

A városi villamos vasúti részvények né-
hány koronával lemorzsolódtak a tervezett
tarifaemelés kedvezőtlen kilátásai miatt.

Ipari papirok közül nagyobb kereslet
csak Fegyvergyári részvények iránt mutatko-
zott meg mindig emelkedő árfolyamokon.
Szénértékek részben el voltak hanyagolva,
nagyobb volt az érdeklődés azonban az Esz-
tergom-szászvári kőszénbánya részvények iránt
állítólag egy újabb nagyobb széntelep felfede-
zésének hírére. Átmenetileg emelkedtek az
Egyesült izzólámpa részvények, melyeknél azon-
ban a magasabb árfolyam nem volt fenntar-
tható, bár a társaság közöltetett mérlege és a
magasabb osztalék a várakozásoknak teljes
mértékben megfelelt.

A járadékpiac egy árnyalattal barátság-
osabb volt és a 4%-os koronajáradék ár-
folyama kb. 1/4%-kal javult.

Hirdetések.

A csenei járás főszolgabirájától.
2153-914. szám. 705-3.3

Pályázati hirdetmény.

A Torontálvármegye csenei járásához tar-
tozó Csene községben ujonnan rendszeresített
második bábai állásra pályázatot hirdetek és
felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni
óhajtják, hogy az 1900: XXXVIII. t.-c. 27. §-ában
előírt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmat-
maztatást igazoló okmányokkal felszerelt kér-
vényüket a csenei főszolgabirói hivatalhoz a
f. é. július havának 1-éig benyújtsák, mert a
később beérkező kérvényeket figyelembe nem
veszem.

A községi II. bába javadalmazása: évi 240
korona fizetés.

Köteles a hozzáforduló szegény szülők-
nek ingyen, a nem szegényeknek 2 korona díj
mellett bábai segélyt nyújtani.

Csene, 1914. évi június hó 4-én.

Ifj. Tullies György
főszolgabiró.

Makulaturapapír

olcsó áron kapható

= e lap kiadóhivatalában. =

635 x 7

525-914. kir. végreh. sz.

723-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t.-c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLII.
t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy az antalfalvai kir. járásbíróságnak 1914.
évi V. 300/2. sz. végzése következtében dr.
Boksán Milos újvidéki ügyvéd által képviselt
karlóczai gör. kel. szerb nemzeti alapok és
alapítványok javára 1020 korona s jár. erejéig
1914. évi május hó 28-án foganatosított bizto-
sítási végrehajtás útján lefoglalt és 2370 K-ára
becsült következő ingóságok, u. m.: 30 hold
'öld függő tengeri termése nyilvános árverésen
eladtnak.

Mely árverésnek az antalfalvai kir. járás-
bíróság 1914. évi V. 300/2. sz. végzése folytán
1020 korona tőkététel, ennek 1913. évi
május hó 1. napjától járó 7% kamatai és ed-
dig összesen 171 korona 40 fillérben bíróság
már megállapított költségei erejéig Barandán
és a helyszínen leendő megtartására 1914. évi
június hó 19-ik napjának delután 3 óra határ-
időül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107.
és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett
a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a becsáron
alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok-
kat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra
kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1908. évi LX. t.-c. 20. §-a értelmében
ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Antalfalván, 1914. évi június hó 10.
napján.

Faragó Gusztáv,
kir. bírósági írodatiszt.

Kiadó üzlethelyiség.

Forgalmas utcában, ahol 20 év óta egy
jó forgalmu üzlet fennáll, lakás és mel-
lékkelhelyiségekkel együtt azonnali kiadó,
esetleg örökáron eladó Törökbecsén.

Bővebbet a háztulajdonosnál:

őzv. BRUMMER IGNÁCNÉ
Törökbecse, Kumáni-utca.

714-32

Olcsó konviktus

Nagybecskereken.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési
Egyesület védnöksége alatt álló

polgári és felső kereske-
delmi iskolai fiúnevelő-
intézetbe a felvételi díj
40 K. — Havidíj 38 K.

Különösen azon szülőknek ajánl-
ható, akik gyermekeikkel a magyar
nyelvet is elsajátíttatni akarják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Erdős Béla tanár Nagybecskerek

624-x.12

A csenei járás főszolgabirájától.
2089-914. szám. 706-3.2

Pályázati hirdetmény.

A Torontálvármegye csenei járásához tar-
tozó, üresedésben levő nagyjécsai községi orvosi
állásra pályázatot hirdetek és felhívom mind-
azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy
az 1908: XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előírt képe-
sítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatást
igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a
csenei főszolgabirósághoz a f. év július havának
15-éig benyújtsák, mert a később érkező kér-
vényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

Az 1908: XXXVIII. t.-c. 10. §-ában meg-
állapított 1600 korona kezdőfizetés, 800 kor.-ig
emelkedő és a nyugdíjba is beszámítandó
200-200 kor. ötödéves korpótlék, természet-
beni lakás, a községi és körorvosok illetményei-
ről szóló vármegyei szabályrendeletben meg-
állapított rendelési, beteglátogatási és távolsági
díjak, továbbá a halottkémelés és a husvizsgálat
után szabályrendeletileg megállapított díjak.

Csene, 1914. évi június hó 4-én.

Ifj. Tullies György
főszolgabiró.

Nyomdásztanonc

aki legalább két kö-
zépiskolát jó ered-
ményre végzett,
fizetéssel

azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

553-x.20

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legérgebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.

A perlaszi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

1112—1914. tkvi sz. 720—11

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

Dr. Márton Sándor panaszos ügyvéd által képviselt Deutsch Márkus panaszos kereskedő végrehajtónak Mudris Márk jelenleg ujszlankameni lakos végrehajtást szenvedő elleni indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtató kérelme következtében az 1881. LX. t.-c. 144., 146. és 147. §§-ai értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 932 korona 43 fillér tökélettel, ennek 1913. évi április hó 10. napjától járó 5% kamata, 89 korona 30 fillér eddig megállapított per és végrehajtási és az árverési kérvényért ezuttal megállapított 30 korona költség behajtása végett a perlaszi kir. járásbíró területén levő, Perlasz községben fekvő s a perlaszi 1404 sz. betétben A. I. 1—2. sorsz., 1733—1734. hrsz., 909. öi. sz. házból és 255 és 245 □-öl udvarból és kertből végrehajtást szenvedőt 1/4-edrészben megillető jutalékára 86 korona, a perlaszi 1013. sz. betétben A. + 1. sorsz., 1995. hrsz. 393 □-öl szántó ingatlanból végrehajtást szenvedő nevént 1/2-edrészére 62 korona, A. + 2. sorsz., 2450. hrsz. 1597 □-öl Bákai szántó 1/2-edrészére 159 korona, A. + 3. sorsz., 3837. hrsz. 1 hold 438 □-öl dolnye livadai szántó 1/2-edrészére 204 korona, A. + 4. sorsz., 6745. hrsz. 1651 □-öl Cserna hunkai szántó 1/2-edrészére 244 korona, A. + 5. sorsz., 7009. hrsz. 333 □-öl Szelistyei szántó 1/2-edrészére 52 korona, a perlaszi 1014 sz. betétben felvett A. + 1. sorsz., 2451. hrsz. 1588 □-öl Bákai szántó 1/5-edrészére 66 korona, A. + 2. sorsz., 3342. hrsz.

1 hold 76 □-öl Kozjakkbeli szántó 1/5-edrészére 84 korona, A. + 3. sorsz., 3838. hrsz. 1 hold 442 □-öl Dolnye livadai szántó 1/5-edrészére 69 korona, A. + 4. sorsz., 6744. hrsz. 1 hold 173 □-öl Cserna hunkai szántó 1/5-edrészére 111 korona, A. + 5. sorsz., 7008. hrsz. 376 □-öl Szelistyei szántó 1/5-edrészére 23 korona becsáron.

Az árverés a perlaszi 1013. sz. betétben felvett fenti ingatlan jutalékra özv. Mudris Gáborné Janesik Katalin és a perlaszi 1014. sz. betétben felvett fenti ingatlan jutalék 1/5-edrészére C. I. és C. 1. sorsz. a. özv. Mudris Miklósné szül. Kolarov Éva javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jogot nem érinti.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek a perlaszi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartására 1914. évi június hó 30. napjának délelőtt 9 óráját tűzi ki és az árverési feltételeket az 1881. LX. t.-c. 150. §-a alapján a következőkben állapítja meg:

Az árverés alá kerülő ingatlanokat a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet. (1908: XLI. t.-c. 26. §-a).

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttől letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-c. 147., 150., 170. §§., 1908: XLI. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki

sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XLI. t.-c. 25. §.)

Perlasz, 1914. évi május hó 6. napján.

Bodnár s. k., kir. járásbíró.

A csenei járás főszolgabírájától.
2503—914. szám. 704—32

Pályázati hirdetmény.

A Torontálvármegye csenei járásához tartozó üresedésben levő csenei körorvosi állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908: XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előirt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei főszolgabírósághoz a f. év július havának 15-éig benyújtják, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A csenei körhöz Csene, Ujvár, Aurelháza, Öregfalva, Tamásfalva és Papd községek tartoznak.

A körorvos évi javadalmazása:

Az 1908: XXXVIII. t.-c. 10. §-ában megállapított 1600 korona kezdőfizetés, 800 koronáig emelkedő, a nyugdíjba is beszámítandó 20—200 korona ötödéves korpótlék, 500 korona lakáspénz, a községi és körorvosok illetményeiről szóló vármegyei szabályrendeletben megállapított rendelési, beteglátogatási és távollási díjak és 400 korona fuvarátalány.

Csene, 1914. évi június hó 5-én

Ifj. Tullics György
főszolgabíró.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Asztalos:

Szelentszky Pál, Árpád-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fbg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonater.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Goldberg Mihály, Hunyadi-u.
Mesznik R. özv., Hunyadi-u.

Fehérnemű-kereskedés:

Wehner György, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.
Dr. Stepanov Svetislav, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csusner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelas Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Láng Károly, Hunyadi-utca.
Molnár Lajos, Hunyadi-utca.
Risztics György, Hunyadi-u.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence-, és festékáruraktár:

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bauerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.
Wehner testvérek, Hunyadi-utca.

Mozigépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kész kosztüm és biáz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Sírkórtár és szobrásztterem:

Turner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Eckstein János, Hunyadi-utca.
Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-u.

Téglagyár:

Klein Bernát.
Stagelschmidt J. és J.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Urídivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Berenyi Bódog, Hunyadi-u.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasúti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizsán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Zongoraraktár:

Weisser Adon, Gizella-part 6.